

Suvestinė redakcija nuo 2017-10-12 iki 2019-09-06

Įsakymas paskelbtas: Žin. 1999, Nr. [57-1877](#), i. k. 0992330ISAK00000239

Nauja redakcija nuo 2017-10-12:

Nr. [3D-634](#), 2017-10-11, paskelbta TAR 2017-10-11, i. k. 2017-16120

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTRAS

ĮSAKYMAS

DĖL GRŪDŲ IR (AR) ALIEJINGŲJŲ SĖKLŲ ĖMINIŲ ĖMIMO IŠ TRANSPORTO PRIEMONIŲ IR (AR) SAMPILŲ TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO

1999 m. birželio 1 d. Nr. 239

Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. rugsėjo 15 d. nutarimu Nr. 1120, 9.40 papunkčiu ir siekdamas užtikrinti tinkamą parduodamų grūdų ir aliejingųjų sėklų kokybės nustatymą,

t v i r t i n u Grūdų ir (ar) aliejingųjų sėklų ėminių ėmimo iš transporto priemonių ir (ar) sampilų tvarkos aprašą (pridedama).

L. E. ŽEMĖS ŪKIO MINISTRO PAREIGAS

EDVARDAS MAKELIS

PATVIRTINTA

l. e. žemės ūkio ministro pareigas
1999 m. birželio 1 d. įsakymu Nr. 239
(Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro
2017 m. spalio 11 d. įsakymo Nr. 3D-634
redakcija)

**GRŪDŲ IR (AR) ALIEJINGŲJŲ SĖKLŲ ĖMINIŲ ĖMIMO IŠ TRANSPORTO
PRIEMONIŲ IR (AR) SAMPILŲ TVARKOS APRAŠAS**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Grūdų ir (ar) aliejingųjų sėklų ėminių ėmimo iš transporto priemonių ir (ar) sampilų tvarkos aprašas (toliau – Aprašas), kartu su LST EN ISO 24333 *Grūdai ir jų produktai. Ėminių ėmimas* (toliau – LST EN ISO 24333) ir LST EN ISO 542 *Aliejingosios sėklos. Mėginių ėmimas* (toliau – LST EN ISO 542), taikomas imant ėminius iš transporto priemonėmis vežamų arba sampiluose laikomų grūdų ir (ar) aliejingųjų sėklų (toliau – grūdai) kokybei nustatyti.

2. Apraše vartojamos sąvokos:

2.1. **Grūdų ir (ar) aliejingųjų sėklų ėminys** – grūdų ir (ar) aliejingųjų sėklų kiekis, imamas jų savybėms nustatyti iš transporto priemonių ir (ar) sampilų.

2.2. **Laboratorinis mėginys** – iš sudėtinio mėginio paruoštas mėginys, skirtas tirti laboratorijoje.

2.3. Kitos apraše vartojamos sąvokos apibrėžtos LST EN ISO 24333 ir LST EN ISO 542.

**II SKYRIUS
ĖMINIŲ ĖMIMAS IR NAUDOJAMA ĮRANGA**

3. Ėminių ėmimą gali atlikti tik grūdų supirkimo įmonės laboratorijos specialistai, susipažinę su Aprašu ir jo 1 punkte nurodytais standartais. Ėminių ėmimo procedūrą gali stebėti grūdų pardavėjas ar jo atstovas.

4. Ėminiams imti naudojama įranga turi būti patikrinta metrologiškai ir tinkama tam tikros rūšies grūdų reikalingam kiekiui iš tiriamosios vietos paimti, kaip nustatyta LST EN ISO 24333 ir LST EN ISO 542.

**III SKYRIUS
GRŪDŲ ĖMINIŲ ĖMIMO METODAI**

5. Ėminių ėmimo metodai:

5.1. transporto priemonėmis vežamų grūdų ėminių ėmimas:

5.1.1. jeigu Tipinėje grūdų ir (arba) rapsų pirkimo–pardavimo sutartyje (toliau – sutartis), patvirtintoje Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. lapkričio 19 d. įsakymu Nr. 3D-

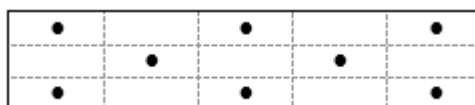
874 „Dėl Tipinių grūdų ir (arba) rapsų pirkimo–pardavimo sutarties sąlygų patvirtinimo“ nėra numatyta kitaip, grūdų ėminiai imami iš kiekvienos transporto priemonės;

5.1.2. kraunant grūdus į transporto priemonės arba iškraunant iš jų, laboratoriniam mėginiui sudaryti pavienis grūdų ėminys imamas vienodais laiko tarpais, atsižvelgiant į grūdų krovimo greitį;

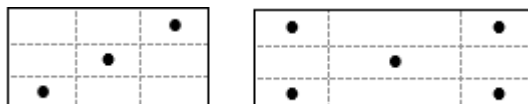
5.1.3. iš pakrautos transporto priemonės laboratoriniam mėginiui sudaryti pavienis grūdų ėminys imamas įtaisais (zondais) iš viršutinio ir apatinio sampilo sluoksnių 1 ir 2 pavyzdžiuose nurodytose vietose:

1. pavyzdys. 8 ėminių ėmimo vietų schema

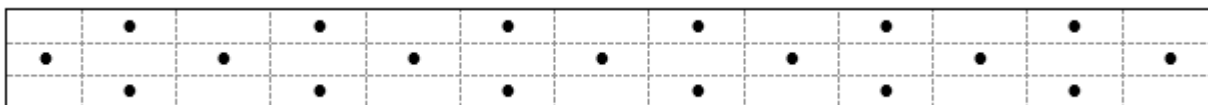
vienos dalies sunkvežimis (savivartis, puspriekabė)

sunkvežimis su priekaba

2 pavyzdys. 25 ėminių ėmimo vietų schema

5.1.4. kiti grūdų ėminių ėmimo metodai reikalingam laboratorinio mėginio svoriui gauti nurodyti LST EN ISO 24333 5.2.4.2 ir LST EN ISO 542 7.2.2 papunkčiuose;

5.2. sampiluose laikomų grūdų ėminių ėmimas:

5.2.1. ėminių ėmimo iš sampilų įtaisais ir metodai naudojami atsižvelgiant į sampilo aukštį: iš sampilo iki 2 m aukščio ėminiai gali būti imami rankiniais ėminių ėmikliais; iki 2,5 m aukščio – mechaniniais; iš daugiau kaip 2,5 m aukščio – naudojant tik skersinius ėminių ėmiklius; iš daugiau kaip 9 m aukščio sampilų ėminiai imami iš judančio grūdų srauto, kaip nurodyta LST EN ISO 24333 5.2.2 ir 5.2.4.3 papunkčiuose;

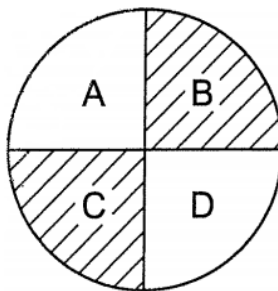
5.2.2. grūdų ėminiai imami pagal Aprašo 5.1.3 papunktyje nurodytą pavyzdžių schemą iš viso sampile esančių grūdų sluoksnio.

IV SKYRIUS LABORATORINIO MĖGINIO SUDARYMAS

6. Laboratorinis mėginys sudaromas iš pavienių ėminių gerai juos sumaišius. Reikalingam laboratorinių mėginių skaičiui gauti ėminys dalijimas naudojant LST EN ISO 24333 ir LST EN ISO 542 nurodytą įrangą. Priklausomai nuo turimos įrangos dalijama rankiniu būdu arba dalytuvais.

7. Naudojant rankinį metodą, iš grūdų suformuojama kūgio formos krūva, jos paviršius sulyginamas ir padalijamas į keturias dalis: A, B, C ir D. Tuomet du įstrižai priešingi ketvirčiai (B ir C) atmetami, o likę du (A ir D) sumaišomi. Visa procedūra kartojama tol, kol bus gautas reikiamo dydžio laboratorinis mėginys. Procedūra pavaizduota 3 pavyzdyje.

3 pavyzdys. Kūgio formos dalijimas į ketvirčius

8. Laboratorinių mėginių skaičius, reikalingas tyrimams ir (arba) prireikus ginčų sprendimui, turi būti numatytas pirkėjo ir pardavėjo sutartyje arba susitarime prie sutarties. Pardavėjui pageidaujant, jam pateikiamas užplombuotas kontrolinis laboratorinis mėginys arbitražiniam tyrimui.

9. Laboratorijoje gali būti saugomi kiekvienos siuntos ėminiai arba laboratorinis mėginys, sudarytas paimant tam tikrą grūdų kiekį iš atskirų siuntų. Kiekviena siunta sudaroma pagal skirtingą grūdų kokybę.

10. Kiekis, reikalingas laboratoriniams tyrimams atlikti, turi būti ne mažesnis kaip 2 kg grūdų ir 1 kg – aliejingųjų sėklų. Kai kuriais atvejais, priklausomai nuo atliekamų tyrimų, gali būti reikalingas didesnio arba mažesnio svorio laboratorinis mėginys.

V SKYRIUS

LABORATORINIŲ MĖGINIŲ PAKAVIMAS, ŽENKLINIMAS IR LAIKYMAS

11. Laboratoriniai mėginiai pakuojami ir saugomi švariose, tvirtose, orui ir drėgmei nepralaidžiose talpyklose. Laboratorijų patalpose tyrimams paimti mėginiai saugomi ne trumpiau kaip 24 val. nuo jų tyrimų atlikimo, laiką skaičiuojant nuo kitos paros 0.00 val. Visi kiti mėginiai laikomi sutartyje numatytą laiką.

12. Ženklinant laboratorinį mėginį, etiketėje turėtų būti nurodyta:

- 12.1. siuntėjas ir jo adresas;
- 12.2. gavėjas ir jo adresas;
- 12.3. grūdų pavadinimas;
- 12.4. atpažinties ženklas arba siuntos numeris;

- 12.5. ėminio ėmimo data;
- 12.6. ėminio ėmimo vieta;
- 12.7. asmens, ėmusio ėminį, vardas ir pavardė.

VI SKYRIUS

LABORATORINIŲ MĖGINIŲ IŠSIUNTIMAS ARBITRAŽINIAM TYRIMUI

13. Ginčo atveju, dalyvaujant pardavėjui, užplombuoti kontroliniai laboratoriniai mėginiai arbitražiniam tyrimui turi būti išsiunčiami sutartyje numatytai laboratorijai ne vėliau kaip per 48 val. nuo ėminių paėmimo (neįskaitant nedarbo dienų).

14. Arbitražiniam tyrimui siunčiamas mėginys pateikiamas kartu su ėminių ėmimo aktu, kuriame būtina nurodyti nesutarimų priežastį bei pateikti šią informaciją:

- 14.1. grūdų pardavėjas (fizinio asmens vardas, pavardė arba juridinio asmens pavadinimas);
- 14.2. grūdų rūšis;
- 14.3. siuntos svoris, transporto priemonės (ir priekabos) valstybinis numeris;
- 14.4. ėminio ėmimo vieta, data;
- 14.5. ėmimo būdas ir metodas;
- 14.6. laboratorinių mėginių suformavimo data, ėminių skaičius, plombų numeriai;
- 14.7. dalyvavusių asmenų vardai, pavardės, parašai.

VII SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

15. Kilus nesutarimų dėl grūdų kokybės įvertinimo, pardavėjas ir pirkėjas atlieka pakartotinį jų kokybės įvertinimą. Nesutarus dėl pakartotinio tyrimo rezultatų, kreipiamasi į Valstybinę augalininkystės tarnybą prie Žemės ūkio ministerijos arba šalių susitarimu – į kitą kompetentingą laboratoriją.

Pakeitimai:

- 1.
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas
Nr. [3D-634](#), 2017-10-11, paskelbta TAR 2017-10-11, i. k. 2017-16120
Dėl žemės ūkio ministro 1999 m. birželio 1 d. įsakymo Nr. 239 „Dėl Grūdų bandinių ėmimo iš autotransporto priemonių, maišų ir sampilų taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo